

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K
Sum@sum.dk
Kopi til nff@sum.dk og sagl@sum.dk

Dato: 12. december 2018

Sagsnr.: 1809880

Dok.nr.: 770810

Sagsbeh.: UH.DKETIK

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., sundhedsloven, og forskellige andre love (Udarbejdelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, anvendelse af kropsscannere og narkohunde, ambulat behandling af retspsykiatriske patienter på privathospitaler, m.v.)

Det Etiske Råd takker for modtagelsen af ovennævnte i høring. Rådets bemærkninger fremgår af det følgende.

Tvungen opfølgning, udskrivningsaftaler og koordinationsplaner

Det Etiske Råd noterer sig, at ordningen med tvungen opfølgning ophører, og at indgåelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner opprioriteres i forhold til de grupper af patienter med psykisk sygdom, som oplever særlige udfordringer på baggrund af nedsat psykisk funktionsevne. Rådet bifalder disse tiltag.

Kropsscannere

I forhold til forslaget om hjemmel til, at der på alle psykiatriske afdelinger kan anvendes kropsscannere ved mistanke om, at der medbringes medikamenter, rusmidler eller farlige genstande på afdelingerne, er rådet usikker på, om dette er hensigtsmæssigt. Det er et dilemma.

På den ene side er det af stor vigtighed, at disse ting ikke kommer ind på de psykiatriske afdelinger, og sådanne tiltag vil måske have en vis effekt herpå. Omvendt kan det give en øget stigmatisering omkring de psykiatriske afdelinger, og for nogle pårørende vil det antagelig opleves grænseoverskridende at skulle gennem en kropsscanner ved besøg på afdelingen.

Det er rådets opfattelse, at særligt relationen til de pårørende er af stor betydning for en patient med psykisk sygdom, men desværre ses ofte at de pårørende ikke magter at blive ved med at holde kontakten. Rådet ser en vis risiko for, at denne sårbare relation yderligere belastes, hvis de pårørende også skal gennem en kropsscanning ved besøg på afdelingen. Rådet mener på den

baggrund, at der forud for en beslutning om kropsscanning af besøgende som det mindste skal foreligge *begrundet mistanke* om, at der indføres de nævnte genstande i afdelingen.

Færdigbehandlingstakst

Lovforslaget skal styrke kommuners økonomiske incitament til at hjemtage borgere efter endt behandling. Rådet finder det som udgangspunkt positivt, hvis dette bidrager til, at færdigbehandlede patienter hurtigst muligt kan få en normal hverdag i egen bolig op at stå. Omvendt er det uhyre vigtigt, at patienten kommer ud til ordnede forhold og en passende bolig. Sker dette ikke, vil risikoen for tilbagefald antagelig være stor.

Det anføres i forslagets bemærkninger, at det drejer sig om en relativt lille andel af patienter, der har færdigbehandlingsdage, men at disse forløb til gengæld er langvarige. Ca. 10 % af forløbene med færdigbehandlingsdage varer således mere end 100 dage. Disse tal kunne tyde på, at en lille gruppe af patienter er vanskelige at udsluse i passende tilbud. Hvis årsagen til, at patienterne ikke sendes hjem, først og fremmest er mangel på passende boliger til målgruppen, vil rådet derfor være betænkelig ved, at der lægges et øget økonomisk pres på kommunerne for at hjemtage patienterne.

Privathospitaler i retspsykiatrien

Der stilles i udkastet forslag om, at privathospitaler skal kunne varetage den daglige behandling af patienter med ambulans behandling. Det anføres i høringsbrevet, at formålet er at sikre en bedre udnyttelse af kapaciteten på privathospitaler.

Et stor flertal af rådets medlemmer er grundlæggende imod forslaget.

Disse medlemmer har forskellige begrundelser for deres holdning.

Nogle af medlemmerne er betænkelige ved at lægge dele af retspsykiatrien ud i privat regi. Specielt for retspsykiatrien gælder, at der sker fuldbyrdelse af retlige afgørelser. Disse medlemmer mener ikke, at dette er et anliggende for en privat virksomhed.

For nogle af rådets medlemmer har det haft betydning for deres stillingtagen til forslaget, at der i dag er mangel på speciallæger inden for psykiatrien. Disse medlemmer mener ikke, at det er hensigtsmæssigt at udvide kapaciteten på psykiatriske privathospitaler, hvis dette kan medføre en endnu større mangel på det lægelige speciale på de offentlige hospitaler.

For andre medlemmer er det ikke afgørende for deres holdning, om behandlingen varetages i det offentlige eller i det private. Det afgørende for deres stillingtagen er derimod, om de private enheder må forventes at kunne

imødekomme de behov, som patienter med dom til behandling må antages at have.

Gruppen af retspsykiatriske patienter spænder vidt med mange forskellige udfordringer og problematikker. For manges vedkommende vil det dreje sig om ressourcesvage mennesker med komplekse tilstande. Efter medlemmernes opfattelse skal der skabes de bedst mulige vilkår for sammenhængende patientforløb for denne gruppe af patienter, bl.a. skal de have let ved at komme i kontakt med behandlere fra forskellige specialer for at opnå det bedst mulige tilbud. Medlemmerne har vanskeligt ved at se, at disse behov for nem adgang til tværfaglig behandling kan dækkes i små/mindre private behandlingseinheder.

Medlemmerne har herunder også lagt vægt på, at patienter med dom til behandling ikke har mulighed for at fravælge det behandlingstilbud, de får. Desuden er de i en særlig sårbar position i forhold til deres behandlere, da relationen har en betydning for deres fremtid ud over det rent sygdomsmæssige. Andre patienter kan fravælge et utilstrækkeligt eller dårligt behandlingstilbud ved at søge et andet sted hen, men denne mulighed har denne gruppe af patienter ikke.

2 medlemmer af rådet går ind for forslaget om at åbne op for adgang til at benytte private institutioner i den ambulante behandling af retspsykiatriske patienter.

For disse medlemmer har det ikke særskilt betydning, om et behandlingstilbud ligger i det private eller det offentlige, da medlemmerne har det udgangspunkt, at private tilbud kan være et godt supplement til de tilbud, der kan gives af det offentlige sundhedsvæsen.

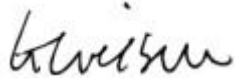
Medlemmerne er enige i, at behandlingen af denne patientgruppe skal imødekomme de særlige behov for tværfagligt samarbejde, som patientgruppen har. Medlemmerne mener, at det først og fremmest er en lægefaglig opgave at give et passende behandlingstilbud. Om dette tilbud ligger i det offentlige eller i det private mener medlemmerne som nævnt ovenfor ikke er det afgørende, da det vil være en konkret vurdering i forhold til den enkelte patient.

Afsluttende bemærkninger

Det Ethiske Råd erkender, at det er en vanskelig balancegang at varetage både de retspsykiatriske patienters og de almindelige psykiatriske patienters tarv. Der er pres på psykiatrien, og retspsykiatrien fylder mere og mere. Der ses en udvikling, hvor antallet af retspsykiatriske patienter er stigende. De psykiatriske afdelinger må afgive flere og flere pladser til patienter med dom – uanset andre patienter måske anses for mere behandlingskrævende. Dette kan skabe en (urimelig) negativ holdning til disse patienter. Det er mennesker, som efter samfundets

opfattelse ikke kan gøre for deres (kriminelle) handlinger, og som samfundet derfor har en pligt til at tage sig af og modtage til behandling af deres sygdom. Efter rådets opfattelse bør det politiske fokus i høj grad rettes mod at forebygge, at psykisk sårbare mennesker kriminaliseres.

Med venlig hilsen
på Det Ethiske Råds vegne

Gorm Greisen
Formand